

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik
Jože Kastelic — Naslov uredništva in uprave:
»Naše delo« pri OO OF Krško — Telefon 45 —
Čekovni račun pri narodni banki FLRJ Krško
štev. 615-1-9532-16 — Tiska Celjska tiskarna v
Celju — Celoletna naročnina 144, polletna 77,
četrtletna 36 din — »Naše delo« izhaja dvakrat
mesečno.

KRŠKO, DNE 31. JULIJA 1952

NAŠE DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA KRŠKO

Učni in vzgojni problemi v preteklem šolskem letu

Ko smo zaključevali šolsko leto 1951-1952, smo se vprašali, v koliko smo napredovali ali morda tudi nazadovani v pogledu doseženih učnih uspehov in vsebine znanja v smislu zahtev za naše šole. Kaj nam povedo letošnji učni uspehi? Poglejmo si dosežene uspehe na gimnazijah in osnovnih šolah.

Na nižjih gimnazijah je bilo ob koncu šolskega leta 2058 dijakov; od teh jih je izdelalo z odličnim uspehom 112, s prvim do 310, z dobrim 678, z zadostnim 262, skupno 1362 ali 66,18%; popravni izpit jih ima 382 ali 18,56%, padlo pa je 314 dijakov ali 15,26%.

Na višji gimnaziji v Brežicah je bilo 235 dijakov, od katerih jih je izdelalo 168 ali 74,67%, popravni izpit pa ima 45 dijakov; padlo jih je 12.

Na vseh osnovnih šolah krškega okraja je bilo ob koncu šol. leta 1951-52 7296 učencev in učenk. Od teh jih je izdelalo 5461 ali 74,85%.

Ako jih primerjamo z lanskimi, moramo priznati, da so letošnji učni uspehi na večini šol v našem okraju boljši kljub velikemu pomanjkanju učnih moči, tako na osnovnih šolah kot na nižjih gimnazijah. Zato tudi zasluži večina naših prosvetnih delavcev pohvalo kar se tiče zgolj strokovnega znanja. Manj paznje pa so posamezniki posvečali ideološki vsebini in kvaliteti pouka in to v glavnem tisti, ki si še vedno niso popolnoma na jasno o naši družbeni stvarnosti in v kolikor se niso obračunali s svojim idealističnim svetovnim nazorom, ki ima osnove v mističizmu in v nerešenih odnosih napram znanosti in marksizmu, kot nam kažejo primeri profesorja Vimpolška ter učitelje Galetove in Rajnerjeve. Vedeti namreč moramo, da je ideološka vsebina pouka in znanja osnova, na kateri kuje socialistična družba svoje mlado pokolenje. Zato je skrajno negativno postavljeno ob strani nekaterih naših prosvetnih delavcev, ko mislijo, da so s tem že opravili svojo dolžnost, ako so zaprti v štiri stene učilnice opravili predpisano število učnih ur, ne da bi pri tem pogledali onkraj šolskih sten v stvarnost življenja in v zahteve naše družbe in šole v socialistični družbeni stvarnosti. Zato poudarjamo, da bo nujno treba takim nekaterim v prihodnjem šolskem letu več misliti tudi na ideološko vsebino šolskega dela. Naša družba zahteva kvalitetnega znanja in zaradi tega tudi kvaliteten prosvetni kader, ki zavestno izpolnjuje svoje naloge in sledi poslanstvu učitelja in profesorja, ki vzgaja ta naš mladi rod.

Ljudska oblast posveča vzgoji in pouku mnogo pažnje in nudi tudi potrebno pomoč. Nikakor pa ne more dopustiti, da bi našo šolsko mladino učili in vzgajali ljudje, ki sploh ne kažejo volje do svoje strokovne izpopolnitve in do pripravljenosti, da bi se kot predani pedagogi socialistične stvarnosti dvigali tudi v ideološkem pogledu, zaradi česar je bilo tudi v krškem okraju odpuščen nekaj prosvetnih delavcev in sicer učitelji Skrabelj, Kraševac in Petan.

In kaj je storil v zvezi z ideološkim dvigom sindikat prosvetnih delavcev? Lahko rečemo, da razen redkih primerov (Bizeljso, Bistrica, Orešje, Stara vas) ničesar. Reševal je v glavnem probleme, kot so jih reševala predvojna učiteljska društva na stanovski podlagi.

Vzgoja in pouk morata sloneti na čistiosti socialistične morale in znanstvenih dognanj. Ugotovili pa smo, da je bilo v tem pogledu pri nas še marsikakšno vprašanje nerešeno. Tako smo imeli v tem šolskem letu nekaj zelo perečih in tudi nerešenih problemov. V istem času, ko je preprosti delavec v svojem podjetju razumel današnji čas, ga ni razumel marsikateri intelektualci in to tudi iz vrst prosvetnih delavcev, kar smo lahko ugotovili ob priliki inšpekcij posameznih šol. Popolnoma nemogoče je, da bi nekdo služil dnema gospodarjema v tej ali drugačni obliki. Lahko nas nekdo iz vrst prosvetnih delavcev še tako prepričuje, da je vsebina njegovega šolskega dela pravilna in sprejemljiva, mu tega ne moremo verjeti, ako ni tega dokazal s svojim delom in s svojo predanostjo današnji družbi. Zavedati se moramo, da je sovražnik socialistične družbe ofenziven in da se poslužuje vseh mogočih sredstev, kako bi nam odtujil mladino. Pri tem so bili v preteklem šolskem letu še prav posebno aktivni nekateri duhovniki, kot n. pr. Vesenjaki itd., ki so vodili mladino na izlete, gojili šport, nekaterim

gimnazijcem pomagali z instrukcijami iz posameznih predmetov, kakor da med profesorji ne bi bilo nikogar, ki bi ne hotel priskočiti na pomoč dijaku, ki potrebuje pomoči. Mislimo, da so bili do takšnih in podobnih primerov skrajno nebudni tako posamezni prosvetni delavci in kolektivi, kakor tudi tamkajšnje politične organizacije. Ne smemo pozabiti, da izvaja Vatikan svojo umazano gonjo in politiko prav preko neljudskih duhovnikov, ki se poslužujejo papeževine in škofovega pastirskega lista, čigar vsebina je gnusen in odvraten poizkus odvrnati naše delovno ljudstvo in šolsko mladino od resnice in od dejanske stvarnosti. Takšnih poizkusov in izpadov smo imeli v tem šolskem letu v krškem okraju dovolj, kar nam pričajo primeri iz Sevnice, Zabuškova in okolice Brežic. Zasluga pa je večine dela prosvetnih delavcev, da negativni izpadi od strani reakcije (proti ljudske duhovščine, deklarirancev) niso dosegli niti od daleč takšnih uspehov, kot so jih pričakovali. Pri tem pa moramo ponovno poudarjati, da bomo tudi v prihodnjem šolskem letu budni nad kakršnimi koli pojavi negativnega odnosa in dela o vzgoji mladine, ki je zaupana našim prosvetnim delavcem. Pedagoške delavce iz osnovnošolskega in gimnazijskega področja ne sme motiti pomanjkanje učnega kadra, češ da so s tem nujno potrebni in nenadomestljivi.

V preteklem šolskem letu se je pokazalo kot pereče tudi vprašanje resnične in lažne morale. Tu smo ugotovili, da je bilo nekaj problemov, mimo katerih je šla tudi mladinska organizacija na prizadetih zavodih. Res je, da se večkrat več govori in raznaša kot je res, vendar pa smo mnenja, da je vprašanje morale naše mladine prav tako važno, kot so važni učni uspehi na posameznih učnih in vzgojnih zavodih. Poudarjamo pa, da ni naloga samo učnega osebja, reševati vzgojne probleme, ampak je to prav tako nujno dolžnost staršev samih, smo pa v preteklem šolskem letu občutno pogrešali pomoči tudi od staršev. Mnenja smo, da mora veljati ista disciplina in isti red tako v učnih zavodih kakor tudi v vzgojnih ustanovah. To pa ni vprašanje samo učnega zavoda in vzgojne ustanove ali internata, ampak je to vprašanje prav vsakega posameznega gojenca, dijaka, kakor tudi prosvetnega kadra, ki dviga in vzgaja našo mladino, prav tako pa tudi staršev. Čemu naj nam potem služijo n. pr. roditeljski sestanki, ako se ne bomo kolektivno pogledali v učna in vzgojna vprašanja?

Važno poglavje pa je tudi vprašanje pomoči našim dijakom, ki jim jo je nudila ljudska oblast v obliki podpore. Samo v tem šolskem letu smo imeli 132 dijakov, ki so prejeli pomoč povprečno po 2000 din mesečno. Ako se spomnimo na čase stare Jugoslavije, v kateri so načrtno zavirali razvoj in študij naše mladine, moramo priznati, da se ni še nikdar v tolikšni meri olajšal študij kmečki in delavski mladini kot pod pogoji Titove Jugoslavije. V naših zahtevah po kvaliteti vzgoje in pouka bomo v prihodnjem šolskem letu še bolj dosledni, kar bo samo v korist naši šolski mladini.

Z odločbo št. 3 Okrajnega odbora LMS Krško je bila MDB Elbina Kristana, ki gradi cesto Videm—Zdole proglašena že drugič za udarno.

Prostovoljnimi brigadirjem čestitamo!

MARIJA HOSTAR, ena najstarejših bork — 1942. leta, komisarka III. bat. Kozjanskega odreda, katero vidimo na zgornji sliki, je bila ob priliki zavzetja Koprivnice (NR Hrvatska) ranjena leta 1943. in se nahajala na zdravljenju v koprivniški bolnišnici.

Kako je KRŠKI OKRAJ proslavil naš borbeni praznik **DAN VSTAJE**

Okrajni odbor ZB našega okraja je organiziral proslavo Dneva vstaje tako, da je bilo zajetih čimveč prebivalcev.

Proslava sama se je delila na:

1. pohod partizanskih patrol;
2. svečanostne akademije na večer pred Dnevom vstaje;
3. partizanske pohode na dan Dneva vstaje.

POHOD PARTIZANSKIH PATROL

Dne 15. julija ob 16. uri je krenila prva partizanska patrola krškega okraja iz Podbočja. Komandir je postrojil 30 mož pred občinskim ljudskim odborom, kjer je govoril komisar tovariš Hribar Valentin o pomenu partizanske patrole ter označil vasi, kod se bo patrola gibala. Nato je krenila patrola preko Sutne na Breg, kjer so obiskali družine padlih borcev. Glavna patrola je imela tudi bočne patrole, ki so imele nalogo odkriti sovražne zasede. Pred prihodom na Planino je desna bočna patrola naletela na sovražno zasedo. Razvila se je 15-minutna borba, v kateri je glavna patrola zaplenila 5 pušk in 30 nabojev. Ob prihodu na Planino so domačini sprejeli goste, razvili so se živahni razgovori, v katerih so obujali spomine na partizanstvo. Vas Planina je bila v septembru 1942 do tal požgana, 34 mož iz vasi pa so ustaši pobili razen dveh, ki sta se po naključju rešila. Ob tej priliki je patrola vse vasčane obdarila. Naslednji dan ob 4. uri zjutraj je patrola krenila iz Planine proti Kostanjevici, kjer je naletela na močno zasedo. Razvila se je težka borba. Iz Kostanjevice je krenila patrola na Rako, kjer se je ponovno zapletla v borbo s sovražnikom. Po daljši borbi je patrola med dežjem krenila proti Bučki. Ponovno je bila napadena. Po ostri borbi je prišla na Bučko, kjer je ob 7.45 predala zastavo novomeški patroli. Predaja zastave se je vršila pred spomenikom padlega borca. Po končanem mitingu je novomeška patrola krenila proti Skočjanu.

Dne 17. julija je ob 4. uri zjutraj krenila partizanska patrola iz Kumrova preko Bistrice ob Sotli v Podsvredo. Pred Podsvredo je patrola naletela na močno zasedo in šele po dolgotrajni borbi ji je uspelo priti v Podsvredo, kjer se je vršil partizanski miting. V Podsvredju se je tudi priključila stranska patrola, ki je odšla iz Brežic ter krenila preko Sremelj in Silovca, kjer je bil ustanovljen Kozjanski odred. Po uspelem mitingu v Podsvredju je patrola krenila proti Sevnici, kamor je dospela ob 8. uri zvečer. Pred prihodom v Sevnico je imela patrola s sovražnikom daljšo borbo.

Zvečer se je v Sevnici vršil partizanski miting, kjer je bil navzočim pojasnjen pomen Dneva vstaje. Ob 24. uri je patrola krenila proti Planini. Pred Planino se je razvila dolgotrajna ostra borba s sovražnikovimi zasedami. Po končani borbi se je na gradu vršil velik partizanski miting in predaja zastave celjski četi. Obe patroli sta bili na Planini pogoščeni iz partizanskih kotlov.

V partizanskih patrolah so sodelovali stari borci, člani predvojaške vzgoje, člani PAZ, gasilci in lovci.

Svečane akademije na večer pred DNEVOM VSTAJE

KRŠKO

Na večer pred Dnevom vstaje se je zbralo pred gimnazijskim poslopjem v Krškem preko 2000 ljudi, od koder se je razvila povorka z godbo na čelu in plamenicami skozi mesto in se ustavila na bivšem sejmišču pod restavracijo Triglav. Zbrani množici je govoril major garnizona o pomenu Dneva vstaje slovenskega ljudstva ter opisal zgodovino NOB. Govornik je bil večkrat prekinjen s skandiranjem Tito — Partija. Ob Savi pa so goreli trije kresovi kot simbol tabornikov rodu Posavskih kresov.

BREŽICE

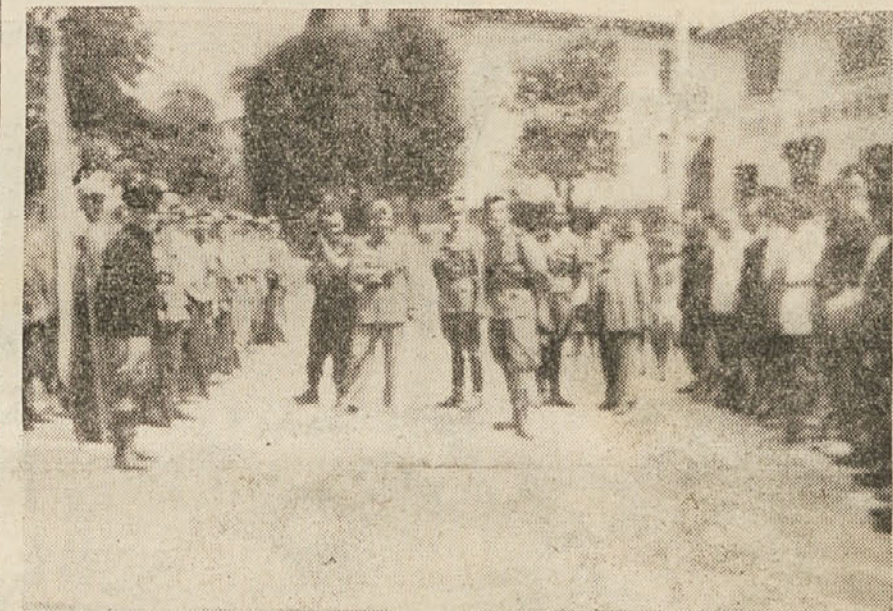
Dne 21. t. m., na večer pred Dnevom vstaje slovenskega ljudstva je brežičko in okoliško prebivalstvo proslavilo naš borbeni praznik v domu JLA. Po slavnostnem govoru je pevski zbor zapel nekaj partizanskih pesmi. Sledila je tudi recitacija.

SEVNICA

V Sevnici so na večer pred Dnevom vstaje proslavili ta praznik v Prosvetnem domu. Po slavnostnem govoru je pevski zbor Kopitarne Sevnica zapel devet partizanskih in narodnih pesmi. Sledili sta dve recitaciji. Za konec pa je petletna pionirka zaigrala na klavir nekaj partizanskih in narodnih pesmi.

BREŠTANICA

Na večer pred Dnevom vstaje se je vršila v Fizičnem domu svečanostna akademija v čast Dneva vstaje slovenskega ljudstva. O pomenu Dneva vstaje je govorila tovariška Francka Zupanc, ki je v svojem govoru nanizala vrsto vtisov, ki jih je doživljala v času NOB kot borka. Pri proslavi je sodeloval mladinski zbor, ki je zapel dve pesmi, moški zbor, ki je zapel »Jutri gremo v napad« in »Na juriš«, nakar so sledile recitacije dveh pionirjev in ene

Partizanska patrola v Senovem ob priliki zajetja markiranega nemškega častnika.

DOBOVA

V počastitev Dneva vstaje 22. julija so v Dobovi na večer pred tem zgodovinskim dnem organizirali slavnostno akademijo. Občinski odbor OF je organizacijsko pravilno pristopil k delu z množičnimi organizacijami. Uspeh ni izostal. Dvorana zadružnega doma, ki je ena izmed najlepših v našem okraju, je bila nabito polna. Sedem gasilskih društev se je slavnosti udeležilo predvsem v krogih, le gasilsko društvo iz Loč je proslavo bojkotiralo. Ločani imajo celo svojo godbo na pihala, vendar se samoiniciativno niso spomnili tega zgodovinskega dne slovenskega naroda. Se vedno niso uvideli, da je NOB tisti činitelj, ki nam je omogočil vrnitev iz Slezijske, kamor smo bili po okupatorju prisilno izseljeni. Se vedno raje zvesto izvršujejo migljaje Vatikana (kaj pridno igrajo na procesijah), kot pa prispevajo naši družbeni stvarnosti.

Akademija je prav lepo uspela. Nastopila sta pevska zbora iz Mihajlovca in Sel. Poslednji je moral »Bazovico« celo ponavljati. Veliko priznanje je žela folklorna skupina dijakov, ki jo vodi učiteljica tovarišica Bešlagičeva, pionirji pa so s svojim izvajanjem premnogim prisotnim orosili oko.

LESKOVEC

V Leskovcu so Dan vstaje slovenskega ljudstva proslavili dne 22. t. m. v dvorani zadružnega doma, kjer se je zbralo preko 200 ljudi. Pri proslavi je sodeloval tudi novoustanovljeni orkester. Sodeloval je tudi pevski zbor. Po proslavi je bilo ljudsko rajanje.

mladinke. Na koncu sporeda so mladinke in mladinci zaplesali jugoslovanske kola. Med sporedom je igral sindikalni orkester.

KOSTANJEVICA

V Kostanjevici so se na večer pred Dnevom vstaje zbrali Kostanjevičani v Prosvetnem domu z namenom, da proslave ta naš veliki borbeni praznik. V govoru je bil opisan pomen praznovanja Dneva vstaje, prav tako pa tudi razvoj narodnoosvobodilne borbe. Sledile so tri pevske točke in tri recitacije.

PARTIZANSKI POHODI NA DAN VSTAJE

Na Dan vstaje 22. julija so občinski odbori ZB sektorja Sevnica, Boštanj, Trzin in Krmelj priredili partizanski pohod v Sentjanž, na mesto, kjer je v težki borbi z nacističnim okupatorjem padel legendarni junak Milan Majcen. Proslave se je udeležilo veliko število ljudi in pazljivo sledilo izvajanjem tovariša Heglerja, direktorja rudnika Krmelj, ki je kot stari borec v svojem govoru poudarjal in orisal pomen naše NOB. Po končanem govoru je sledil kulturni program, ki so ga izvedli člani delovnega kolektiva Kopitarne Sevnica. Po opravljeni svečanosti in spominskem govoru je v Sentjanžu sledilo ljudsko rajanje. Istega dne so občinski odbori kostanjevkega sektorja priredili pohod na Javorovico, ki se ga je udeležila predvsem mladina, frontovci in člani Zveze borcev.

Tradicionalna proslava Matije Gubca v nedeljo, 17. avgusta 1952 v Krškem

Prireditveni odbor za proslavo Matije Gubca priredi v nedeljo, 17. 8. 1952 v Krškem svojo tradicionalno proslavo z **VELIKO REVIJO KMEČKEGA DELA**

Po končani povorki bo na štadionu Matije Gubca veliko **KMEČKO ZBOROVANJE**

Po zborovanju bo otvoritev razstave goveje živine, konj, malih živali, čebelarstva in vinska razstava s poskušnjo vin. Razstavljeni bodo najmodernejši agrotehnični pripomočki in prikazana borba proti sadnim škodljivcem. Popoldne bodo konjske dirke. Po končanih dirkah ljudsko rajanje.

Pregled prosvetnega dela KUD Milana Majcna v Šentjanžu na Dolenjskem

Prišel je čas poletja. S poletjem zaradi vročine in dela tudi na podeželju zaključimo sezono kulturno-prosvetnega dela. Ob takih zaključkih napravimo obračun in pregled dela. Ugotovimo ali je bilo delo v minulem letu plodonosno. Pri KUD Milana Majcna v Šentjanžu na Dolenjskem lahko kaj hitro dobimo jasno sliko kulturno-prosvetnega »napredka«.

Kulturno delo je bilo v jeseni v razmahu. Stara dvorana, ki je bila prezidana in namenjena še izza okupacije, so tamošnji prosvetni delavci prenovili in preuredili. Dvorano so nanovo preplekali. Oder so postavili in povečali v globino. Prosvetni dom je v dneh septembra in oktobra dobival vedno lepšo sliko. Oder je bil zasilno urejen, da so ob otvoritvi lahko igrali lutkovno igrano »Tri želje«. Tamkajšnji KUD je v jeseni na pobudo tov. Prijatelja ustanovil lutkovno družino, ki je delovala nekaj časa. Ob pričetku je bilo videti, da bo ta družina mladih ljudi, ki so imeli veselje do lutkovne umetnosti, ustvarila mnogo. Ta videz napredka se je kazal z gostovanji lutkovnega odra v Krme-lju, Radečah in Trebnjem. Ob teh mislih smo se razočarali. Delo na lutkovnem področju se je ustavilo. Istotako je bilo tudi z opremo. Oder je danes še v istem stanju kot 14. oktobra 1951 (ob otvoritvi prenovljene dvorane). Zakaj delo ni napredovalo bomo kaj kmalu pojasnili.

Tudi dramatska družina je hotela doseči svoj namen. V svojo sredo je odbor pritegnil mlade ljudi, ki naj bi tvorili mlad kader igralcev. Uprizorili so Linhartovo »Zupanovo Micko« v režiji Burja Ljudmile. S tem delom so igralci, ki so bili pretežno novinci, pokazali kaj zmorejo. Cilj našega gledališkega dela na podeželju je, da čimveč ljudi pritegnemo h kulturnemu delu. Te naloge naj se zavedajo vsi funkcionarji. Marsikje začnejo zapostavljajo in jim ne dajo možnosti kulturnega delovanja. Igralci gledajo preveč na določen krog igralcev. Podobno je tudi v Šentjanžu. V ta krog pristopajo predvsem starejši mladinci in člani OF, ki mislijo, da so oni edini, ki zmorejo neko gledališko delo prikazati, občinstvu. Ne. Ob teh mislih napačno pojmujejo kulturno-prosvetno delo na vasih. Take igralce, ki mlajših nočejo vpeljati v prosvetno delo, imenujemo ozkosrčne. Tudi v odboru KUD in lutkovnem odseku je nastal nesporazum. KUD je začel propadati. Nekateri vaški zvezdniki so se ločili od KUD in so začeli z delom pri tamkajšnjem gasilskem društvu. Nastali sta dve igralski družini. Po gasilski liniji so naštevali igrano. »V Ljubljano jo dajmo«, v režiji Eman Marije. Ta uprizoritev je bila izvedena v sklopu gasilske veselice v začetku meseca februarja. Od tedaj naprej v Šentjanžu ni bilo več kulturnega življenja. Funkcionarji KUD se kot okameneli niso zmenili za kulturno žej

Šentjanža. Nihče ni vedel kaj je s KUD in kakšne načrte ima za bodoče delo. Dvorana ni služila svojem namenu. Kdo je bil vsega tega kriv? Nihče ne bi bil kriv. Krivo je bilo strankarstvo. Predsednik KUD ni imel moči, da bi člane sklical na sestanek in stvar uredil. Tudi nadzorni odbor se za zimsko kulturno spajanje ni zmenil. Pri tem pa ni ukrenila nič OPO, ki bi morala prva urediti nasprotstva in nepovezanost množičnih organizacij.

Torej v zadnjem času KUD Milana Majcna v Šentjanžu ni delal nič. Kulturnega življenja ni bilo. Edino kar je bilo v zadnjem času, je bila šolska uprizoritev enodejank »Čarobni gaj« in »Sestrin varuh« v režiji Zun Romana in Burja Ljudmile. Ta uprizoritev je bila v okviru pionirskega dne. V pretekli sezoni smo videli, da bi se dalo v Šentjanžu ustvariti marsikaj. Zainteresiranih ljudi za kulturno delo je dovolj. Za uspeh pa je potrebna povezava med množičnimi organizacijami. Gledati pa bo treba v bodoče, da ne bo prepiranja in osebnih nasprotij in da bodo imeli do prosvetnega udejstvovanja vsi dostop. Danes živimo v novi državi, kjer ljudska oblast gleda na razvoj kulture in prosvete.

Mislím, da bo ta članek v opozorilo vsem prizadetim članom KUD in funkcionarjem, da bo delo v bodoče potekalo v redu. Odstraniti pa je treba vse te napake in KUD v Šentjanžu bo lahko v novi sezoni veselo zaigral. Mitja

Ukaz o imenovanju narodnih herojev

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je izdal ukaz, s katerim se za brezprimerni heroizem v boju proti ljudskim sovražnikom in dokazano junaštvo ter zasluge med narodnoosvobodilno borbo od 1941 do 1945 odlikujejo z Redom narodnega heroja:

JOŽE E. BORŠTNAR, podpredsednik glavnega odbora Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne LR Slovenije, ANTON A. DEŽMAN, podpolkovnik JLA, FRANC F. HOČEVAR, polkovnik JLA, DUŠAN D. KVEDER, generalni podpolkovnik JLA, BORIS KIDRIČ, predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ, FRANC LESKOŠEK, minister, predsednik Sveta za industrijo LR Slovenije, IVAN MAČEK, podpredsednik vlade in predsednik Gospodarskega sveta LR Slovenije, FRANC F. STADLER, podpolkovnik JLA, in PETER F. STANTE, generalni major JLA.

Z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ so odlikovani za brezprimerni heroizem v boju proti ljudskim sovražnikom in dokazano junaštvo ter zasluge med narodnoosvobodilno borbo od 1941 do 1945 z Redom narodnega heroja FRANC F. BUKOVEC, REZKA T. DRAGAR in IVAN M. SKVARČA.

Kaj je novega PO SVETU

Vatikan ima novega mučenika. Jasno se vidi kako so londonski sklepi opogumili tržaškega škofa Santina. V nedeljo, dne 20. t. m., pa je v tržaški cerkvi Sv. Justa pridigal in zahteval, da je nujno potrebno poslati v cono B mednarodno komisijo, katera naj bi raziskala tamkajšnje »nezaslišane razmere«. Toda, da bi mu stvar še bolj uspela, je naprosil direktorja tržaškega radia, kateri se nahaja pod italijansko upravo, da naj bi poslal svojega sodelavca na poslani intervju, da bi se vsaj na ta način javnost prepričala »o strahotni diskriminaciji« v cono B. Ker je v soboto zvečer zapustil mesto Izola irendentistični župnik Don Dagri in odšel v Trst, kaže, da ni imel čiste vesti, kar pa je ljudstvo prav z zadovoljstvom sprejelo. Do Santina je prišel z izgovorom, češ da so ga »Titovci izgnali«. Don Dagrija pa je pred štirinajstimi dnevi namestil v Izoli tržaški škof Santin, kajti bil je prepričan, da bo isti postal poslušen fašistični hlapec. In res. Že med vojno je sodeloval z agentoma fašistične obveščevalne službe Benvenutijem in Valentijem, katera sta bila oba člana fašistične stranke že od leta 1922. Don Dagri je kmalu po osvoboditvi ustanovil v Izoli podružnico demokratske stranke, ki je dobivala vsa navodila preko njega od strani tržaške CLN. Najuspešnejši podvigi tega »svetnika« Don Dagrija za italijanski irendentizem pa je bil oni, ko so mu v Trstu poverili, da naj se iz Istrskega okrožja izseli v Trst 18 italijanskih učiteljev.

Ni čudno, da prebivalstvo v Izoli ni trpelo Don Dagrija, ko je spoznalo njegovo protiljudsko delovanje. Množične organizacije in delovni kolektivi so z več kot 40 resolucijami zahtevali odstranitev Don Dagrija. In končno je odšel v Trst, kjer pa ga bodo prav gotovo ovenčali s pravo mučeniško glorio in to predvsem iz razlogov, ker hoče še zdaj škodovati našemu ljudstvu, kateremu je že itak prizadejal mnogo krivic. Santin pa še zahteva od mednarodne komisije, da bi se na vsak način razširila italijanska uprava v ostale naše kraje.

V Trst so prispeli ameriški Slovenci. Dne 25. t. m. zvečer je prispela v Trst skupina petih Američanov slovenskega rodu s predsednikom ameriškega odbora v Trstu, Mihajlom Lahom. Goste je sprejel predsednik tržaškega odbora za izgradnjo kulturnega doma v Trstu.

Med Japonsko in ZDA je končno dosežen sporazum. Dne 25. t. m. je bil v

japonskem ministrstvu za zunanje zadeve po večmesečnih pogajanjih podpisan sporazum med ZDA in Japonsko o vojaških objektih in področjih na Japonskem, ki so bila stavljena na razpolago ZDA. S tem sporazumom si pridobi ZDA pravico do izkoriščanja 29 letališč, 2 pomorskih oporišč in 32 manevrskih con na Japonskem.

Britanija se ne bo vmešavala v egipčanska vprašanja. Predstavnik britanskega ministrstva zunanjih zadev je dne 26. julija zvečer izjavil, da se britanska vlada ne bo vmešavala v notranje vprašanje Egipta. Predstavnik je dejal, da v zvezi z nejasno situacijo v Egiptu, je dovoljeno kretanje britanskih trup vojaških formacij v cilju varovanja tamošnjega prebivalstva. Poleg tega se v Forenjen ofisu opominja na nedavno izjavo generala Nagibbeja, da bodo življenja in imovina tujih državljanov v Egiptu zaščitena.

Predsednik iranske vlade Mohamed Mosadik je dne 27. t. m. izjavil v parlamentu, da bo vlada izvedla široke reforme glede vprašanja zakona o volitvah, sodstvu, prosveti in na izboljšanje življenjskega standarda perzijskega ljudstva. Mosadik je tudi dejal, da bo višek finančnih sredstev potreben za izvedbo programa. Potrebno pa je zmanjševanje državnih izdatkov in povečanje davkov. Poudaril je tudi, da bodo odslej morale biti bolj izkoriščena petrolejska zemeljska bogastva. Kar se pa tiče zunanje politike, bo tako kot do sedaj sledela na prijeteljskih odnosih z vsemi državami sveta, na bazi principa povelja.

V Argentini je umrla žena predsednika Argentine Juana Perona Eva Peron. Argentinska vlada je sklenila, da se razglasi narodna žalost.

Predsednik Združenih držav Amerike Truman je izjavil, da bo Danska še v naprej dobivala vojaško ekonomsko in finančno pomoč. Kljub temu, da je Danska dobavila SSSR 13 tisoč ton težak tanker.

V Indoneziji prve volitve. Prve parlamentarne volitve bodo v Indoneziji prihodnje leto. Sedanjemu parlamentu je indonezijska vlada dostavila zakonski osnutek o volilnih seznamih, medtem ko zaključuje posebna skupina strokovnjakov, ki se muči med volitvami v Indiji, redakcijo prvega indonezijskega volilnega zakona. Iz Diakarte poročajo, da bodo imeli volilno pravico vsi moški kakor tudi ženske stari nad 20 let.

Fotografija iz Posavskega muzeja v Brežicah — Foto Bavec

Gornja slika nam prikazuje prve SKOJ-evce iz Krškega, katere je potem izdajstva ujel nemški okupator v taborišču v bližini Živke nad Krškimi v deževnem vremenu, ko je bilo kakor iz škatle v šotoru 29. julija 1941. — Na sliki vidimo vseh deset padlih, od katerih je osem Krčanov in študent agronomije Jerneje, ki je bil povezan s to skupino ter učiteljica Uranjek Ivanka. Kot kurirka je prišla iz Celja in prinesla propagandni material. Med njimi vidimo na sliki Grabarja, tri brate Kaplane, dva bratrance Kastelica in dva brata Preskarja.

V letu 1941 so v našo domovino vdrle nacistične in fašistične horde in zagospodarile, kakor morejo nad mirnim ljudstvom zagospodariti le najokrutnejši sovražniki. Naše ljudstvo so hoteli, ne samo gospodarsko, temveč predvsem politično, pa tudi narodnostno popolnoma upropastiti. Ni šlo samo, za to, da naj bi naš narod pod njihovim pritiskom gospodarsko zaostal in politično ničesar več ne pomenjal, šlo je za to, da se naš narod v celoti iztrebi. Za našega človeka naj bi po tej strašni vojni ne bilo več prostora. Spominjamo se strašnih bitk in selitev našega človeka, ko so tisoči in tisoči romali v pregnanstvo, spominjamo se strahotnega streljanja in uničevanja naših najboljših ljudi, onih, ki so si neustrašno upali pogledati sovražniku v oči in mu z jasno besedo povedati v obraz, da so tudi ljudje in da jim pripada samostojno, svobodno življenje, čeravno najmanjšega naroda. To so bili temni dnevi v začetku zasedbe naše domovine. Toda, kakor je grozila najhujša in najtrša peti sovražnika steti naš narod, tako so se tedaj našli tudi prvi in najboljši ljudje, ki so z vso globino poznali nevarnost in se sklenili upreti. Dne 27. aprila leta 1941, le nekaj tednov po kapitulaciji stare Jugoslavije, se je na poziv Komunistične partije Slovenije zbralo v Ljubljani vse,

STERBAN
KARL:

Senovški rudarji v borbi za svobodo

kar se more smelo imenovati sol našega naroda. Tam so sklenili ti močje, da povedejo svoj narod v smrt ali popolno svobodo. Pričelo se je organizirati po terenih iz vse Slovenije najboljši, najzanesljivejši in najtrdnnejši močje, fante in žene, take, ki jim je bil blagor in sreča ter svoboda domovine nad vse.

Tudi senovški okoliš ni v tej organizaciji zaostal. Ze takoj po razsulu stare države je na pobudo Partije, ki je imela takrat sicer še malo članstva, pričela z vso vneto zbirati orožje in vse, kar koli bi moglo s pridom koristiti odporu ljudstva. Ze v mesecu maju 1941 se je v Penku nad Brestanico vršila okrožna partijska konferenca za Posavje, ki ji je prisostvoval tudi član Centralnega komiteta KP Slovenije tovariš Slander, ki je prinesel navodila in direktive ustanovitvene konference OF.

Po tej konferenci, ki je bila v Penku, se je v našem bližnjem in širšem okolišju pričela utrjevati OF. Ustanovili so jo iz najzanesljivejših tovarišev, ki so bili že takrat simpatizerji na-

prednega mišljenja. Po terenu so se začele ustanovljati tako imenovane trojke, ki so imele nalogo, da se zopet naprej povežejo z ostalim delom prebivalstva.

Tako je organizacija združenega odpora rasla vsak dan, sprva sicer previdno in počasi, kasneje pa vedno v močnejšem in hitrejšem tempu. Zelo se je misel na odpor vzbudila v naših ljudeh ob priliki velikih selitev našega prebivalstva ob slovensko-hrvaški meji, in sicer od Sevnice, ozir. Boštanj, do Rake in Bučke preko Brežic in Bizeljkega, vse tja do Šmarja pri Jelšah. Ta grozen način sovražnika je našemu ljudstvu pokazal ves sovražnikov podel namen, pokazal, da se je proti nasilju treba upreti z vso močjo in če je za to treba žrtvovati tudi življenje. Pričelo so se diverzantske akcije od Dobove do Sevnice, in to že meseca junija, ko je bila proga med Brežicami in Vidmom prvič minirana, za tem pa tudi železniški most na Vidmu. Te akcije so izvršile trojke, ki so bile ustanovljene v Krškem, Brežicah, Brestanici in Senovem. Vse te trojke je vodila partijska

organizacija v Krškem, Brežicah in Senovo-Brestanica v skupni povezavi. Zal je le, da so ti mladi komunisti in SKOJ-evci iz Krškega prehitro postali žrtve izdajalstva in dali svoja mlada življenja 30. junija 1941 v gozdu na Dobravi pri Brežicah.

Toda sovražnik ni pobil poslednjih borcev, kajti akcija proti okupatorju se je nadaljevala. Borci so postali odporni in močnejši.

Zagorelo je povsod. Minirana je bila proga med Brestanico in Blanco, Sevnico in Blanco, in to že meseca avgusta, septembra, kakor tudi oktobra 1941. Te akcije je vršila skupina mladih komunistov in SKOJ-evcev iz Senovega in Brestanice. Poleg oboroženih napadov na železnico in posamezne postojanke na sovražnika pa je ta skupina vršila tudi globlja organizacijska dela ter se pripravljala na politično delo, t. j. povezavo z kmeti. Partijska organizacija na Senovem pa je bila tista, katera je skrbela za zvezo med eno in drugo grupo ter povezavo s Celjem, Trbovljami, Mariborom kakor tudi z Dolenjsko. V začetku oktobra je bila ustanov-

ljena Brežiška četa, v katero so se vključili vsi mladi komunisti kakor tudi SKOJ-evci iz Senovega in Brestanice. To četo je vodil tovariš Tomaž, sedanj general-podpolkovnik Dušan Kveder, ki je še edini preživeli član prve Brežiške čete. Mnogo slavnih dejanj te čete karakterizira borbenost te čete. Eden najvidnejših in najdrznnejših je bil napad na Sevnische zapore 4. novembra 1941, iz katerih je bilo rešenih večje število političnih jetnikov, ki so jih gestapovci zaprli. Omeniti je še drzne napade na Globoko, v Bistrici ob Sotli itd., tako da je ta partizanska četa pognala okupatorju precejšen strah v kosti.

Zal pa je ta četa padla že 28. novembra 1941 na Gorjanah pri Podsvetju, ker je bila izdana od domačih izdajalcev. V kolikor jih ni padlo v boju z gestapovci, so jih odpeljali v mariborske zapore, kjer so jih 28. novembra odnošno decembra 1941 ustrelili. Ti mladi komunisti, ki so dali svoja življenja za domovino, so postavili tako vsem drugim najslajnejši zgled zvestobe, poguma in neustrašnosti, ki jo mora pokazati najboljši človek, to je komunist za svoje zvišene cilje.

(Nadaljevanje sledi)

Izpred sodišča

Postranski zaslužki

Tempo življenja narašča. Minili so časi, ko so ljudje hodili peš iz kraja v kraj ali pa se vozili po prašnih cestah s počasnimi konji. Danes se vsem mudi: enemu na vlak, drugemu na avto, tretjemu v urad ali pa domov. Čas je strogo odmerjen. Merimo ga z urami, teh pa ni, ali pa so predrage. No, pa se vedno najdejo ljudje, ki znajo pomagati tudi v takih težavah.

Take usluge je delal in pomagal ljudem — kot je trdil v svojem zagovoru na sodišču — obtoženi Norac Stipe, doma iz Zagreba. Obtožen je namreč, da je že nekaj časa pomagal ljudem — sam pa spravljal v žep dobiček s tem, da je spravil v promet najmanj 26 zapletenih ur, pri vsaki pa so predrage. No, pa se vedno najdejo ljudje, ki znajo pomagati tudi v takih težavah.

ni bilo povsem prepričano, da je s tem delal posebno uslugo državi, kot je trdil sam — znašel s svojimi štirimi pomočniki pred sodiščem. Glavni pomočnik po obtožbi (Pavlič Stane iz Artič) ni bil navzoč, ker je trenutno pri vojakih, pa tudi Norac Stipu sodišče ni moglo odmeriti kazni, ker je bilo med tem ugotovljeno, da ima neke podobne grehe tudi v Zagrebu. Ostali pa so več ali manj odkrito svoje dejanje priznali. Prejeli so razne denarne kazni, tako da jim je bil pobran ves dobiček, pa še malo več, da se v bodoče ne bodo več lotili takega posla.

Enake usluge je delal tudi neki Mandrič Ivan, nekje iz Vojvodine. Koliko ur je prodal, ni bilo ugotovljeno, pri njemu pa so jih našli še pet. Poleg primerne kazni je sodišče zaplenilo tudi teh pet ur.

Kakšni so svinčniki ne vemo, ure so pa izredno lepe. Zato so jih tudi prodali po primernih cenah, sprva po 10.000 din in še več, pozneje pa je cena padla tudi na 4500 din. Sodišče je že mislilo, da bo dobilo s prodajo zaplenjenih ur za državno blagajno lep znesek, pa se je ušlo. Po strokovnjaku so bile ocenjene največ na 1500 din, pa čeprav se tako lepo svetijo, kot da bi bile narejene iz včeraj izkopanega zlata. Bojimo se, da se oni, ki so te ure kupili, ne bodo dolgo veselili. Strokovnjak pravi: dokler gre, gre, v črevesje se se ji ne sme gledati.

Imeli so preveč denarja

Čuden naslov, pa je le res. Belas Dragotin iz Cemahovcev in Gregorin Nikola iz Prosinca za Sotlo, oba iz LR Hrvatske, sta že med temi. Denar sta imela, pa sta ga hotela varno naložiti, seveda ne v banko, ampak v zemljo. Nobeden od njiju ni bil kmet, pa sta vedela, da ne bosta dobila dovoljenja za nakup kmečke zemlje, katero naj obdrže, kot je čisto pravilno — v rokah kmetije, to je tisti, ki jo tudi obdelujejo.

Ker dovoljenja za nakup zemlje nista dobila, eden pa sploh prošnje ni hotel vložiti, ker je dobro vedel, da mu to zavrnila, sta pač kupila zemljo brez dovoljenja. S tem pa sta se zadela ob poseben člen kazenskega zakonika, ki štiti predpise o prometu z zemljo.

Na sodišču sta vse lepo priznala, pa tudi tega nista mogla skrivati, ko pa sta kupljeni svet tudi uživala. Da se bosta zavedala, da predpisi niso zato, da se jih krši, ampak da se po njih ravna, sta dobila primerno denarno kazn, tako kot tudi oba prodajalca, ki sta jima zemljo prodala. Poleg tega pa sta bili zaplenjeni tudi obe parceli, ki bosta prišli v druge roke. Oba obtožena sta se pritožila, ker nista zadovoljna s kaznijo, zlasti pa ne z zaplenbo. Mislilo pa, da bi bilo bolje, če bi drugič bolj upoštevala predpise, pa ne bi bilo treba nobene pritožbe. Sliši pa se, da je takih primerov na terenu še precej.

Pepče pripoveduje...

Z velikanskim strahom in z uporabo najmodernejšega prometnega sredstva sem pohitel s potovanja v KRŠKO pogledat in ugotoviti, če mi ni morda tudi moja Kunigundica zbežala. Vedel sem, da mi je moja Kunigundica zvesta, a vendar sem se zbal, da bi epidemično zapuščanje zakonskih drugov od strani boljših polovic ne zajelo tudi moje ljubljence. Izgleda pa, da je ta epidemija omejena samo na poročene pare. Zadnjič sem pripovedoval o velikem napredku v Krškem, odkar predseduje mestni občini tovariš Vahčić Joško, smatram pa, da je preuranjen poizkus Splošnega krojaštva Josip Dimc v Krškem, ki je svojo firmo tablo obesil na streho — letalski promet se ni tako pri nas razširil, da bi imela taka reklama učinek na potnike letalskega prometa. V zadnjem času se ni kaj dobro ne počutil, večkrat me po domače rečeno »vampa po šraufih«, a ker sem zvedel, da sta v CERKLJAH pričeli z ordinacijo dve novi zdravnici, sem se napotil tjakaj. Spotoma sem obučoval novo napisno prometno tablo, ki kaže pot v SV. KRIZ, verjetno je tem ljudem Sv. Križ simpatičnejše ime kot PODOČJE in si hočejo na ta način pridobiti ceneno vstopnico za večno življenje v nebesih pri obrambi »preganjane« vere pri nas. Ko sem prišel v CERKLJE k hiši, ki nosi številko 29, to je hiša pod cerkvijo, sem naletel na veliko število ljudi obeh spolov in vseh starosti z najrazličnejšimi boleznimi — na živ zdravniški leksikon. Uvrstil sem se med nje ter ponižno čakal, da me bosta novi zdravnici, bivši usmiljenki, sprejeli in pregledali. Ko sem vstopil v sprejemnico, sem se kar začudil nad tako dobro obloženo lekarno, celo streptomicina in penicilina ni manjkalo. Izgledal sem menda preveč »pepčasto«, ker mi sestre usmiljenki nista preveč zaupali. Določenega mi nista povedali ničesar, niti diagnoze mi nista postavili, sleči se pa nisem upal, da ne bi oskrbnil nedolžne miselnosti častitih sester. To mi pa ni znano, ako delata častiti sestre tudi po liniji zavarovanja delavcev in nameščencev. Odseku za zdravstvo pri OLO pa priporočamo, da določi častitima sestrama Urški in Nežki delokrog in kompetenco. Ker nisem pri častitih sestrah uspel, sem se obrnil na častitega brata gospoda Vo-

deba, bivšega župnika iz BIZELJSKEGA in znanega strokovnjaka za praktično izkoriščanje raznih bolezni v čast božjo in širjenje verskih čustev po formatu Jan Emilije iz obč. ARTIČE. Prosil sem ga, naj bi tudi moje »šraufanje po vampih« izkoristil za povečevanje božje slave na gospodarski podlagi in da sem pripravljen tudi ležati in vsak dan uživati blagoslovljene hostije, seveda če bo tudi meni škofija poslala prispevek za vzdrževanje in bo organiziral zbiralno akcijo kakor tudi obisk vernikov. Stanovanjsko komisijo v Krškem bom pa prosil, da mi nakaže primerno stanovanje, in to precej prostorno, kjer bo lahko moja Kunigundica sprejemala vernike. Tudi pri častitem bratu gospodu Vodebu nisem dobil določenega odgovora, zato mi je moja Kunigundica skuhalo kamilice in »tavitentroz« in po treh dneh sem bil čil in zdrav, tako da sem že v nedeljo šel v BRESTANICO »Pod lipo« na balinacnje. V BRESTANICI so namreč otvorili v splošno zadovoljstvo vseh zakonskih družin novo »balinišče«, kjer si lahko moške in fantje utrjujejo svoje mišice in s tem fizikalno udeležujejo. V BREZICAH sem na lastnem hrbtu občutil trdoto prometne tablice tamkajšnjega civilnega prometnika, ki uravnava promet na križišču pred Mestno kavarno. Ni čudno, prometnik se pač drži načela, da besede mičejo, a vzgledi vlečejo. Ponoči pa nikar ne hodite po drevoredu pred gimnazijo, sicer se vam lahko zgodi, da padete v objem kakega drvečega kolesarja. V KAPELAH sem pa občudoval, kako je kapelska gasilska godba spontano igrala cerkvene pesmi pri procesiji. Tudi ločanske godbenike občudujem, s kako vnmemo piskajo na instrumentih narodne imovine pri cerkvenih procesijah, medtem ko ne najdejo časa, da bi sodelovali pri naših državnih praznikih in proslavah. Manjka samo, da bodo ločanski godbeniki odšli na Mrzlake v občini Artiče k čudežni Jan Emiliji in ji priredili koncert, da bo lažje prenašala bolečine in prebavljala hostije. Godbeniki bi vsi v tem primeru pridobili brezštevilno kvadraten odpuškov in zaslužnje za sveto katoliško cerkev. Zaradi neznosne vročine sem hotel domov v naročje moje sladke Kunigundice. Vas pozdravlja Vaš Pepče.

Iz PIONIRKEGA življenja

Izvenšolsko delo pionirjev gimnazije v Sevnici

Da bi se delo pionirjev sevnške gimnazije čim bolj poživilo, so v letošnjem letu organizirali več krožkov, izmed katerih je bil najbolj aktiven dramski. Naloga dramskega krožka je bila poiskati mlade igralske talente in jih vključiti v odrosko delo.

Že v preteklem letu so člani dramskega krožka pokazali svojo aktivnost z igranjem »Sneguljčica« ter z nastopi na proslavah.

Tudi v letošnjem letu so imeli na tem kulturno-prosvetnem polju prav lepe uspehe.

prišepetalca ter so se zelo vživeli v svoje vloge. Iz izkupička igre bodo šli trije pionirji na taborenje odnosno v zdravstveno kolonijo.

Poleg tega pa so nastopali tudi pri proslavah in izpolnjevali dobršen del sporedov. V dramskem krožku se je udeleževalo 50 pionirjev in pionirk, 15 pa jih je redno posečalo telovadbo in so že tudi nastopili.

Odred ima tudi svoj pevski zbor, ki je nastopil z narodnimi in partizanskimi pesmimi ob koncu šolskega leta.

izvenšolskim delom na kulturno-prosvetnem polju se pripravljajo še naprej za bodoče graditelje naše socialistične domovine.

Za domovino s Titom — naprej!

P. R.

OPOZORILO NAROČNIKOM IN KOLPORTERJEM

V prihodnji številki »Našega dela« bomo dostavili vsem dolžnikom položnice z označbo dolga za leto 1951 in 1952. — Kolporterje pa prosimo, da ne prodane izvede vrnejo v teku enega tedna uredništvu.

IZGUBLJENO

Dne 21. julija sem izgubil na cesti iz Vidma proti Sevnici delovno knjižico št. 1328049 in mojstrsko spričevalo. Poštenega najditelja naprošam, da proti nagradi isto vrne na naslov: Kralj Ivan, Pišce št. 54 pri Brezicah, odnosno na naslov uredništva »Naše delo« v Krškem.

VULKANIZER
Mihael
Kežman

popravlja avloplašče, plašče za kolesa ter izvršuje ostala vulkanizacijska dela.

Se priporoča za naročila
Cene solidne!

Naše delo
V VSAKO VAS
IN VSAKO HIŠO!

Velike kolesarske dirke kluba „SAVA“ v Krškem

V nedeljo, dne 3. avgusta bo priredil kolesarski klub Krško velike kolesarske dirke v Leskovcu. — Na dirkah bodo sodelovali kolesarji »Rudarja« iz Trbovelj, »Kladivarja« iz Celja in člani predvojaške vzgoje krškega okraja.

Dramski krožek gimnazijskega pionirskega odreda v Sevnici, slikan ob uprizoritvi igre »Pepelka«

Pri prireditvi Novoletne jelke so uprizorili enodejanko »Pod novoletno jelko«. V počastitev praznika AFŽ so igrali dne 7. 3. 1952 štiridejanko »Desetnica«. Čisti dobiček so poklonili organizaciji AFŽ, ki je s tem denarjem pogostila starke v Domu onemoglih na Impolci.

Ob koncu šolskega leta v okviru Tedna matere in otroka so zelo uspešno uprizorili igro »Pepelka«, ki so jo igrali štirikrat v veliko zadovoljstvo otrok in odraslih. Vloge so resno študirali, tekst so popolnoma obvladali in igrali brez

Gimnazijski pionirji Sevnice so nastopili tudi na lepo uspelem sektorjem festivalu v Sevnici. K splošnemu uspehu festivala je pripomogel tov. Zumer Albin, član občinskega pionirskega sveta, ki je pokazal ob tej priliki vestnost in izredne organizacijske sposobnosti.

S svojim delom so gimnazijski pionirji v Sevnici še enkrat dokazali, da sledijo besedam maršala Tita: »Vaše delo je učenje.« Z učenjem v šoli in z

F. Setinec:

Šlezijška kronika

(Nadaljevanje)

ZAROTA SE KUHA...

»Ti mi že ne boš ukazoval, smrčavec!« je kričala neka stara ženica in molila pesti njemu pod nos. »Ukazovali bi, naši sinovi in moške pa umirali na fronti!« Pljunila je in se umaknila iz gruč. Ludvik, ki je bil priča dogodku, se ji je pridružil.

»Zakaj se jezite, manica?«

Ona ga je začudeno pogledala:

»Vi niste Nemec?«

»Nisem. Slovenec sem. Inozemec.«

»Tako sem vas spoznala, po govorici.« de ona in se nasmehne. Potem sta šla nekaj časa molče. Ludvik je stopal na njeni levi strani in je po strani pogledoval. Bila je žena štiridesetih let, drugače videti močna, le poteze na licu so bile starikeve, ki so pričale preživelo trpljenje. Na glavi je nosila volneno ruto nalik krpi, prav takšno cunjjo je imela okoli vratu. Zda se je obrnila k Ludvik:

»Čudite se mojemu nastopu, smešno, kaj? Tako daleč smo prišli. Je pač tako. Nehali smo verovati in si želimo samo še mir.

Vsaj jaz sem takšna in še mnogo drugih, ki ste jih videli prejle na ulici.«

»Prepozno ste prišli do spoznanja. Koliko krvi se je prelilo po krivdi Hitlerja...«

»Psst...! Od kar je bil izvršen atentat na njega, prežijo gestapovci okoli in vlečejo na ušesa. Celo v narod več nimajo zaupanja.« je komaj slišno dejala ženica in se ozrla nazaj z bojaznijo, da jo kdo ne sliši.

»Prav gotovo imate koga na fronti, ko ste se pa tako jezili nad onima?« Ludvik je z roko pokazal v smer, od koder sta prihajala.

»Nikogar več nimam. Zelo žalostna je moja storija. Mož mi je padel na fronti, sin tudi. Hči leži nekje pod razvalinami Berlina, z najmlajša je zblaznela. Po štirih mesecih je umrla...« Zalile so je solze. Iz žepa moškega suknjiča, katerega je nosila, je potegnila raztrgan robec in si brisala oči. Potem je nadaljevala: »V Berlinu sem živela. Že leta 1939 me je zadela vest, da je sin padel na Poljskem, kmalu nato mož na Kreti. Vseeno sem se verovala. Tako neumno sem verovala in se celo sprijaznila z usodo. Z zmago sem se tolažila. Nato je prišlo hudo nad Berlin. Cele noči nisem zatisnila očesa. Alarm je bil včasih vsako uro. Tako strašno je bilo življenje. So so sirene začele tuliti, sem bila vsa iz sebe. Podprta od mlajše hčerke, ker starejša je delala v tovarni, sem šla v zaklonišče. In tako vsako noč. Dostikrat tudi podnevi. Leta 1942 zopet vest, da je hčerko ubilo. Tri sto ljudi je ostalo pod razvalinami. Ostala mi je samo mlajša in še s to se je zgodilo ono...«

Obstala je in si z robčkom zakrivala oči. Ludvik jo je prijel za roko. Vedel je, da bi vsaka tolažba bila odveč... Ona je pa hlipala: »Kako strašno je naše življenje. Izgubiti vse in nazadnje še vero v stvar. Kako hudo je pomisliti, da so dali življenja po nepotrebnem...« Pogledala je Ludvika in v tem pogledu je bila groza: »Kdo bo odgovarjal za to? Vem, kaj so napravili z vami. Pred nekaj dnevi sem videla, kako so ustrelili ujetnika, ker ni mogel hoditi. Za zid so ga postavili... Joj, moj Bog, kako je pogledal. Ne, ne, ne morem... In to dela moj narod...« Zopet je postala in si brisala solze. Ludvik jo je sočutno pogledal:

»Mamica, vi ne boste odgovarjali. Vi nimate za kaj odgovarjati. Odgovarjali bodo zločinci. Tudi vam, ker so vam ubili moža, sina in hčerki. Vaši so vam jih ubili.«

»Vem, vem...«

Medtem sta prišla do tovarne. Ženica je še vedno jokala. Ljudje, ki so prihajali iz tovarne, so ju začudeno pogledovali.

»Tu smo. Vi greste še dalje?« Ponudil ji je roko: »Nasvidenje.« Ona mu je pokimala in vsa v solzah dejala:

»Dober človek ste. Doslej sem mislila o Slovenih drugače. Z eno sem živela v Berlinu. Služila je pri nekem majorju. In ko sem je vprašala, če ji je hudo po domu, me je ošabno premerila od nog do glave. Rekla je: »Tu je moj dom!« Jaz pa sem mislila po svoje: »Domovina se ne sme zatajiti.«